

TURUN HOVIOIKEUS
Presidentti
26.2.2013

Oikeusministeriö

01.03.2013

ad 7/021/2010

Oikeusministeriölle

Viite: Oikeusministeriön lausuntopyyntö 29.1.2013 OM 13/31/2011

Asia: Hovioikeuden lausunto hovi- ja hallinto-oikeuksien rakenneuudistuksen edellyttämästä asetusmuutoksesta

Hovioikeus ottaa kantaa asetusmuutosehdotukseen vain siltä osin kuin siinä on kaavailtu muutosta Hyvinkään kärjäoikeuden osalta.

Hovioikeus kannattaa Hyvinkään kärjäoikeuden siirtämistä Turun hovioikeuden tuomiopiiriin.

Perustelut

1. Yleistä

Asukas pohjan perusteella Hyvinkään kärjäoikeus on Suomen 23. suurin kärjäoikeus. Sen tuomiopiiriin kuuluvat kuuluvat Hyvinkää, Nurmijärvi, Riihimäki, Loppi, sekä Hausjärvi. Tuomiopiiri sijoittuu Kanta-Hämeen KO:n ja Länsi-Uudenmaan KO:n alueiden väliin muodostuvaan kolmioon ja siellä asuu noin 150.000 ihmistä.

Kärjäoikeuden pääistunto paikka on Hyvinkään kaupungissa, joka sijaitsee maanteitse 127 km etäisyydellä Kouvola, 56 km etäisyydellä Helsingistä ja 173 km etäisyydellä Turusta. Kärjäoikeudella on toistaiseksi sivukanslia Riihimäellä ja istuntosalitiloja myös siellä.

Hyvinkään kärjäoikeudesta saapui Kouvola hovioikeuteen vuonna 2011 184 asiaa ja vuonna 2012 177 asiaa. Viimeksi mainittuna vuonna 58 asiassa toimitettiin pääkäsittely. Matkakärjijä hovioikeus ratkaisi näistä 8 asiaa.

2. Vertailua siirtovaihtoehtojen välillä

Ratkaistujen asioiden määrällä/jäsen mitattuna Turun hovioikeus toimii jonkin verran tehokkaammin kuin Helsingin hovioikeus. Myös Turun hovioikeuden toiminnan taloudellisuus ja tuottavuus on parempi kuin Helsingin hovioikeuden. On kuitenkin tunnettu tosiasia, että Helsingin hovioikeudessa on käsiteltävänä huomattavasti enemmän laajoja riita- ja rikosasioita kuin Turun hovioikeudessa. Helsingin hovioikeus on tämän vuoksi ollut lievästi ruuhkautunut.

Turun hovioikeuteen saapuvien asioiden määrä on pienentynyt vuonna 2011 306 asiaa ja vuonna 2012 202 asiaa. Helsingin hovioikeuteen saapuvien asioiden määrässä ei ole vuosina 2011-2012 tapahtunut vastaavaa vähenemistä kuin Turun hovioikeudessa.

3. Hovioikeuden tavoitettavuus

Kouvolan hovioikeus toimitti vuonna 2011 Hyvinkäältä saapuvissa asioissa pääkäsittelyn matkakäräjinä 11 asiassa ja vuonna 2012 9 asiassa. Muut pääkäsittelyt Hyvinkään asioissa toimitettiin Kouvolassa tai Lahdessa.

Hyvinkään seudulta, jossa pääosa käräjäoikeuspiirin väestöstä asuu, on matkaa maanteitse Helsinkiin noin 60 km. Välimatka on niin lyhyt, että asukkaiden oikeusturvan vaarantumatta pääkäsittelyt Hyvinkäältä saapuvissa asioissa voitaisiin toimittaa hovioikeuden omissa tiloissa, jos käräjäoikeus siirrettäisiin Helsingin hovioikeuspiiriin.

Turkuun Hyvinkäältä on matkaa huomattavasti enemmän eli maanteitse 173 km. Suoraa julkisella kulkuvälineellä tapahtuvaa yhteyttä näiden kaupunkien välillä ei ole. Matkustaminen Turkuun julkisilla kulkuvälineillä edellyttää kulkuvälineen vaihtoa Helsingissä, mikä luonnollisesti pitkittää matkustusaikaa ja hankaloittaa matkustamista. Siirto Turun hovioikeuspiiriin merkitsisi sitä, että hovioikeus joutuisi toimittamaan valtaosan pääkäsittelyistä matkakäräjinä. Ylivoidmaisesti suurin osa asioinnista hovioikeuden kanssa tapahtuu kuitenkin postin, sähköpostin tai puhelimen välityksellä. Hovioikeuden sijaintipaikalla ei viimeksi mainitussa asioinnissa ole merkitystä.

4. Johtopäätöksiä

Helsingin hovioikeuden puolesta puhuu sen ja Hyvinkään lyhyempi välimatka. Helsinkiin siirtoa vastaan puhuu se, että kyseinen hovioikeus on jo nykyisellä asiamäärällä mitattuna huomattavasti muita hovioikeuksia suurempi ja ruuhkautuneempi. Siirto Helsingin hovioikeuspiiriin olisi omiaan pahentamaan ruuhkautumiskehitystä ja edellyttäisi todennäköisesti lisähenkilöstöä kyseiseen hovioikeuteen. Siirto merkitsisi Hyvinkäältä hovioikeuteen saapuvissa asioissa käsittelyaikojen pidentymistä nykyisestä. Helsingin hovioikeuteen saapuvan asiamäärän kasvattaminen merkitsisi samalla tuon hovioikeuden ja muiden hovioikeuksien välisen kokoeron kasvattamista, eli vaikuttaisi rakenneuudistusta selvittäneen työryhmän mietinnössä korostetun hovioikeuksien samankokoisuustavoitteen vastaisesti.

Hyvinkään siirtämistä Turun hovioikeuspiiriin puoltavat tämän hovioikeuden käytettävissä olevat henkilöstöresurssit, toiminnan parempi tuottavuus ja taloudellisuus. Turun hovioikeus kykenee nykyisen eläköitymisvaiheen mentyä ohi ratkaisemaan Hyvinkäältä hovioikeuteen saapuvat asiat ilman lainkäyttöhenkilöstön lisäystä. Hovioikeuden pääkäsittelyissä asioiden kannalta hovioikeuden tavoitettavuus on toteutettavissa matkakäräjäillä. Käytettävissä olevat voimavarat mahdollistavat käräjäoikeuden siirtoa seuraavan matkakäräjien lisäämisen. Hyvinkään käräjäoikeuden liittäminen Turun hovioikeuden tuomiopiiriin ja matkakäräjien toimittaminen merkitsisivät sitä, että hovioikeuden pääkäsittelyissä asioiminen ei aiheuttaisi käräjäoikeuden tuomiopiirissä asuville matkustamistarvetta ja merkittäviä lisäkustannuksia. Hovioikeuden toiminnan kokonaistaloudellisuuden kannalta Turun hovioikeuden tuomiopiiriin siirrosta ei aiheutuisi matkakulujen lisäksi merkittäviä lisäkustannuksia.

Hovioikeuden presidentti

Timo Esko

Kansliapäällikkö

Jussi Virtanen